

De maand september

Maandkalender

De maand september is geschikt om een oordeel over de lichaamslengte te geven d.m.v. het meten van dieren vanaf 8 september. In deze editie een verslag van de metingen uit 2014, waaruit volgt dat het meten van de lichaamslengte al vroeg kan en een betrouwbare voorspelling geeft naar de lengte die de dieren hebben eind oktober. Het gewicht in september heeft een veel mindere voorspellende waarde voor de lichaamslengte en ondertussen weten we dat het gewicht en de lichaamslengte SAMEN de pelslengte bepalen. De lichaamslengte moet er in september zijn en dan kunnen de dieren nog in gewicht groeien. Andersom niet, lengtegroei is er niet of nauwelijks meer na september en korte dikke dieren blijven kort.

September wordt vaak gemarkeerd als het einde van de groeifase. De lichaamslengtemetingen tonen dat dit klopt voor de teven maar dat reuen nog iets langere doorgroeien. Gesteld kan worden dat de jeugdgroei er op zit en dat de dieren overgaan naar het volwassen worden. Dit valt gelijk met de verandering van de biologische klok. Door het korter worden van de dagen wordt het tijd om aan de winterpels te gaan werken. Hierbij speelt de temperatuur een katalyserende rol.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Onderzoeksaccommodatie Edelveen te Ederveen

De voorselectie voor fokdieren kan in september gemaakt worden. Bij de teven moet op moedereigenschappen en gedrag van de moeder en geplaatste opmerkingen gelet worden. Bij moedereigenschappen hoort zeker ook de grootte van de pups bij enten, want dat is een verdienste van de teef en de pups. De teef herhaalt dit het volgend jaar en haar dochters doen haar na. Een goede eigenschap die sterk vererfd wordt is het aantal spenen. Als u die geteld hebt in de lactatieperiode is dat als selectie criterium mee te nemen, want veel spenen betekent minder uitval, en heeft een positief effect op het fokresultaat. Groepen met vechters en veel beschadigingen moeten niet voor fokdier aange merkt worden. Bij de reuen zijn de lichaamslengte, het gewicht, de conditie en het gedrag belangrijk. Daar de pelskwiteit via de reu het snelst te beïnvloeden is, moet dat in oktober/november als zwaarwegend criterium meegenomen worden.

In september komt het voeren naar conditie en behoefte als belangrijkste werkzaamheid naar voor. Gezondheidsproblemen die met voeren in verband gebracht worden zijn leververvetting en blaas/nierstenen. Het optreden van blaas/nierstenen bij nertsen is vooral genetisch bepaald. Leververvetting wordt genoemd bij een overdadige voeropname, wat direct gevolg is van het aanbieden. De voerplaats moet juist NIET altijd vol liggen met voer. Een periode van 2 uur zonder voer is positief om het maag/darm systeem wat te ontlasten. Het heeft geen invloed op de groei en voeropname, want nertsen verhogen hun eetsnelheid wanneer er minder tijd voor eten is. Met

het automatisch voedersysteem kunnen we volop plussen en minnen en als je dat per ren volgt zie je een golfbeweging in de voeropname; na een periode van veel voer, nemen de nertsen zelf wat terug. Speel daarop in door op het gemiddelde van die 'golf' voer te verstrekken, dat is voor ieder rendabeler.

Deze groeiperiode geven we het project 'lichaamslengte van nertsen' een vervolg. We hebben door lijnparing veel nakomelingen per reu (gem. 50 pups) welke gevolgd worden tot de pelsperiode. Op deze manier meten we de erfelijkheid van lichaamslengte. We gaan ook alle nakomelingen

(geplaatst per nest) meten naar de ELISA-waarde in oktober en kijken hoe die gerefereerd is aan de ELISA-waarde van de ouders. De uitval in de gehele groeiperiode wordt aan sectie onderworpen indien mogelijk. Zo verkrijgen we inzicht in de oorzaken, de periode en de omstandigheden (kooibe-zetting, bloedlijn) van uitval van nertsen. De twee voorgaande jaren zien we hetzelfde beeld in sectie van onze uitval, die beide jaren slechte 1,5% was tussen verspenen en de start van de pelsperiode.

Wij wensen iedereen een mooie nazomer toe.

Onderzoek

Metten Lichaamslengte kan ver voor pelsperiode langste dieren aanwijzen

Metten op 22 september geeft betrouwbare voorspelling pelslengte

Uit de metingen van 2014 blijkt dat lichaamslengte sterk erfelijk bepaald is. Bovendien bleken de langere nertsen langere pelzen op te leveren.

Voor bedrijven die in pelslengte willen groeien is selectie op basis van de lichaamslengte de snelste manier om vooruitgang te boeken. Uit dat project tonen we nog graag wat een goed moment is om de lengte te meten. Hiervoor hoeft u niet tot eind oktober of november te wachten. Teven zijn eind augustus al bijna uitgegroeid. Reuen groeien langer door, maar na 8 september zullen de langste reuen niet meer ingehaald worden door de kortste reuen. Reuen die op 22 september geselecteerd worden op basis van hun lichaamslengte (48 cm) hebben 8% meer pelzen in lengteklasse 40+50 dan de reuen die op die datum op gewicht (2,9 kg) zijn geselecteerd. Dit verschil wordt 12% als naast lichaamslengte ook het gewicht minimaal 2,8 kg bedraagt. Het meten van de lichaamslengte kan dus al ver voor de pelsperiode uitgevoerd worden.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Onderzoeksaccommodatie
Edelveen te Ederveen